

Oriol Bohigas

"Abans m'agradava més Antonioni que no pas Bergman, i ara és a la inversa"

—El dia 30 de juliol passat desapareixen dues grans personalitats cinematogràfiques, el suec Ingmar Bergman i l'italià Michaelangelo Antonioni, dos dels directors que han fet córrer més rius de tinta de la història i que han causat un impacte més gran. Us vàreu apassionar, senyor Oriol Bohigas, per les obres d'aquests directors? Quina ha estat la vostra relació d'espectador amb tots dos?

—Quan van aparèixer, no em vaig convertir en entusiasta de Bergman i en canvi vaig ser un gran admirador d'Antonioni. Trobava Bergman confús i trobava també que el seu món, les seves preocupacions, eren massa allunyats del meu. Però amb el pas dels anys, ara entenc més, i em sento més a prop, de Bergman, mentre que trobo Antonioni distant i, en molts aspectes, incompreensible.

—El dia 30 d'agost morí a Palma de Mallorca l'escriptor i periodista aristòcrata, a més d'actor, José Luis de Vilallonga, nascut l'any 1920. Heu seguit res del que feia?

—Efectivament, he llegit moltes de les coses que va publicar, tant articles periodístics com llibres. Especialment em van interessar els seus escrits de caràcter autobiogràfic i tota aquella xafarderia política i social, perquè ex-

"Abans era un entusiasta d'Antonioni i trobava que Bergman era massa confús. Amb el pas del temps, ara entenc millor el director suec, i em sento més a prop d'ell que no pas del director italià"

plicava coses confidencials molt interessants, que només ell sabia i gosava divulgar. Són escrits que m'han satisfet i m'han divertit i que, sobretot, m'han donat informació d'uns mons als quals podia accedir molt poca gent i dels quals, si no hagués estat per ell, en sabríem ben poca cosa. No sé si passarà a la història com a gran escriptor, però, com a home, era una persona simpàtica i sempre interessant, amb un coneixement molt profund de moltes estructures social del país. Ha estat, sens dubte, un bon reporter i un bon periodista polític.

—Quins llibres heu llegit aquest estiu?

—Doncs ho he aprofitat, com gairebé cada estiu, per a posar-me al dia de lectures anteriors. He llegit dos llibres que havia d'haver llegit feia molts anys amb més atenció, *Dr. Jekyll i Mr. Hyde*, de Robert L. Stevenson, i *Frankenstein o El prometeu modern*, de Mary W. Shelley. Ni l'un ni l'altre no els havia llegits acuradament, només n'havia copsat l'aspecte superficial, la pura trama, l'anècdota, sense estar atent a allò que hi podia haver-hi al darrere. Per exemple, a *Frankenstein* hi apareixen unes consideracions, unes reflexions morals molt interessants, que fan pensar en Rousseau, com ara els problemes de la relació del salvatge amb la societat, i de les quals normalment no parla ningú. A més, en aquest cas, he llegit la novel·la en la versió de Quim Monzó. És una traducció excel·lent que ajuda, amb la manera com utilitza el llenguatge, a traslladar millor l'ambient de terror de la novel·la.

—Quina exposició recent us agradaria de recomanar?

—La millor que he vist aquest estiu, i que he trobat molt recomanable i curiosa, és la que s'ha muntat al Palau Fortuny de Venècia. Uns especialistes han inventat, com si diguéssim, la col·lecció privada que Fortuny hauria pogut completar amb el temps i, per tant, compta

amb obres que ja havia col·leccionat Fortuny i amb moltes obres noves, i instal·lacions realitzades per diversos artistes, del tot variades; variades en estils, tendències, èpoques i formes, des de quadres a objectes decoratius o d'ús quotidià, procedents de molts llocs. L'exposició és magnífica. Per primera vegada en molts anys, el palau sencer s'ha obert al públic convertit en un recorregut expositiu, com Fortuny mateix l'hauria volgut. És una manera excel·lent d'evocar les possibilitats artístiques d'un palau i poder veure completa l'obra que s'hi hauria anat recollint i fent, i els espais decoratius que s'hi haurien anat creant si al palau s'hagués continuat la tasca de Fortuny, fins als nostres dies. L'exposició es diu "Artempo", es va inaugurar a principi de juny i es podrà visitar fins el 7 d'octubre.

—Per on hauria de circular el TGV per Barcelona?

—Em penso que el problema no és discutir per on ha de passar, sinó acceptar amb consciència cívica que passarà per on s'ha decidit que passi. És una qüestió que no es pot grapejar més. Allò que és evident és que el TGV ha de travessar Barcelona. Qualsevol solució d'extraradi és un disbarat.

Lluís Bonada

"La millor exposició que he vist aquest estiu, molt recomanable i curiosa, és la que s'exhibeix al Palau Fortuny de Venècia, una manera excel·lent d'evocar les possibilitats artístiques d'un palau"